

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—,
Poštno-čekovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Ob vratih stoje koroški Slovenci.

Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnig je bil pretekli teden v Pragi ter je stopil v stik s predstavnikom čehoslovaške države in predstavniki čehoslovaške vlade. Namen tega obiska je kancler sam tako opredelil: Odzval sem se povabilu Zveze industrijev, da jim predavam. Hkrati sem razpravljaval z vodilnimi osebnostmi Čehoslovaške o nekaterih aktualnih vprašanjih. Glavni predmet razgovorov je bilo gospodarsko sodelovanje obeh držav. — Kar je povedal avstrijski zvezni kancler o namenu svojega poseta, je brezdvoma resnično: vse to je res, pa še več je res. Zunanji svet je poudarjal zlasti zunanje-političen namen in pomen tega obiska. Kot nekako izjemo v izjavah raznih listov beležimo vest nekaterih socialističnih in framasonskih glasil, češ, da je g. dr. Schuschniga vodila v Prago želja, da bi stopil v zvezo s socialističnimi begunci, ki so ob nameravani in poskušeni revoluciji l. 1934 zbežali iz Avstrije in ki jih vodi znani socialistični voditelj dr. Bauer, kateri sedaj prebiva v Čehoslovaški. V tej vesti je ta-le resnica: to ni bila želja dr. Schuschniga, marveč želja dr. Bauerja, ki kajpada ni bila izpolnjena.

O zunanje-političnih nagibih kanclerjevega potovanja soglašajo v Nemčiji izhajajoči listi v tej sodbi: preobrat v zunanji politiki Avstrije s približanjem mali antanti in Franciji na škodo Italije. Italijanski listi, ki bi v drugih političnih okolnostih gledali na to potovanje z neprijetnim očesom, vsled sedanje politične in vojaške zaposlenosti Italije v vzhodni Afriki milejše sodijo ter celo izjavljajo, da zблиžanje držav v Podonavju ne nasprotuje italijanskemu težnjam. Francosko javno mnenje je kanclerjevo pot pozdravilo ter poudarilo, da ima Avstrija, ki mora na vsak način ostati neodvisna država, to-le nalogo: biti mora posredovalni organ med italijansko-avstrijsko-madžarsko zvezo na eni in med malo antanto in Francijo na drugi strani. Čehoslovaško-avstrijsko zблиžanje in italijansko-jugoslovansko zблиžanje so najvažnejši stavbeni kamni za zgraditev miru in utrditev političnih razmer v Podonavju.

Jedro resnice je v vseh teh ugibanjih in domnevanjih naslednje: Avstrija potrebuje močne zaslombe v svojem boju za neodvisnost, ki je ogrožena od narodno-socialistične Nemčije. Doslej je to oporo predvsem iskala v Italiji, kamor je vleklo ne toliko avstrijsko prebivalstvo, kakor avstrijski Heimwehr srce in še bolj prazen žep. Heimwehr je idejno vzniknil iz

italijanskega fašizma ter se razvil in razbohotil do sedanje premoči v Avstriji z gmotno podporo iz fašistične Italije. Voditelj Heimwehra podkancler knez Starhemberg je s svojega enostranskega fašističnega vidika usodno vplival na zunanjo politiko Avstrije, ki je navadno zavzemala državam male antante (Čehoslovaški, Rumuniji in Jugoslaviji) neprijazno, deloma tudi sovražno stališče. Sedaj se je začela ta glavna opora avstrijske zunanje politike majati. Treba je najti za Italijo nadomestila kakor glede na zajamčenje avstrijske neodvisnosti, tako tudi glede na denarne podpore, ki jih Avstrija vedno potrebuje. To je nagnilo krščansko-socialni del sedanje avstrijske vlade s kanclerjem Schuschnigom na čelu, da popravi to, kar je Starhemberg s svojim Heimwehrom pokvaril, ter poišče tesnejše zveze s Francijo in z njo združeno malo antanto.

Nam, ki tvorimo z našo državo važen del male antante, takšno približevanje nikakor ni nesimpatično. Saj nam je dobro znano, da se dajo važna meddržavna vprašanja Srednje Evrope in osobito v

Podonavju najboljšje rešiti v medsebojnem sporazumu. Nekaj pa bi pri tej priliki radi poudarili, kar moramo poudariti: ako obstoja resna volja, da bi se odprla vrata za pravi sporazum in resnično sodelovanje med Avstrijo in malo antanto, ter tako tudi našo državo, se ne sme pozabiti, da stoje ob teh vratih koroški Slovenci. Stoje brez vsake pravice narodne zaščite, ki jo jim slovesno zajamčuje mednarodnopravna pogodba. Poleg mednarodnopravnega jamstva so bili koroški Slovenci deležni slvesnih obljub ob in po plebiscitu, da jim bodo pristojni činitelji izpolnili vse želje in zahteve po ohranitvi slovenske narodnosti in narodne kulture. Saj je sam kancler dr. Schuschnig v preteklem letu to obljubo v svečani obliki ponovil z zadržilom, da bo Avstrija dala koroškim Slovincem »vzorno« narodno zaščito. Avstrija pa doslej ni izpolnila prav nobene obveznosti narodne zaščite do koroških Slovencev, marveč brez obzira in brez sramu nadaljuje politiko njihovega ponemčevanja. Pot, ki so jo doslej hodili v tem vprašanju pristojni činitelji v avstrijski državi in predvsem v koroški deželi, je pot krivice, prizadete Slovincem. Takšna pot pa ne vodi do sporazuma in prijateljstva. Ob vratih, ki vodijo v sporazum, stoje torej koroški Slovenci. Brez njih se ta vrata ne morejo odpreti.

Sijajna zmaga JRZ pri občinskih volitvah.

Zadnjo nedeljo 19. januarja so se vršile v devetih občinah občinske volitve, pri katerih je JRZ zmagala s 76.4%, združeni nasprotniki pa so dobili komaj 23.6 odstotkov.

Občinske volitve na Slov. Štajerskem.

Pri nedeljskih občinskih volitvah se je izborno postavil naš obmejni št. IIj. Volilnih upravičencev 820. Volilo je 566 volilcev. JRZ (Karl Swaty) je dobila 453 glasov (23 odbornikov), združena nasprotna lista (Rudolf Hammer) 113 glasov (1 odbornika).

Zgornja Poljskava. Volilcev 320. Za JRZ (Karl Poharc) oddanih 151 glasov. Nasprotna lista ni bilo. JRZ 18 odbornikov.

Spodnja Poljskava. Volilcev 241. JRZ (Matija Kotnik) 124 glasov (16 odbornikov). Združeni nasprotniki (Karl Hebar) 18 glasov, 2 odbornika.

Na Kranjskem.

Zagorje ob Savi. Volitev se je udeležilo 1514 volilcev. JRZ (Anton Prosenec) je dobila 1148 glasov, 33 odbornikov, zdru-

ženi nasprotniki (Jurij Arh) 366 glasov, 3 odbornike.

Begunje na Gorenjskem. Samo lista JRZ — 18 odbornikov.

Brezovica pri Ljubljani samo lista JRZ — 18 odbornikov.

Kostanjevica na Krki. Lista JRZ 410 glasov (16 odbornikov) združeni nasprotniki 171 glasov, 2 odbornika.

Tomišelj. JRZ (Ivan Kraljič) 166 glasov (16 odbornikov) združeni nasprotniki 111 glasov (2 odbornika).

Lesce pri Bledu. Vseh volilcev 332. JRZ (Ivan Žark) 94 glasov (2 odbornika), združeni nasprotniki 178 glasov (16 odbornikov). Lesce je znano gnezdo samostojnežev.

Na vseh voliščih sta vladala največji red ter mir. Okrajni načelniki in orožniki niso imeli posla, ker so se volilci pristočno odločili za JRZ ali pa proti.

JNS poražena. Pri občinskih volitvah preteklo nedeljo je doživela JNS straho-

vit poraz. Da bodo JNSarji tepeni, so se zavedali, da pa bodo pretrpeli polom kar vseh svojih kosti, tega niso pričakovali. Ljudstvo komaj čaka, da pri volitvah pokaže svoje mišljenje o teh čudnih »državotvorcih«, ki pa so v resnici samo tvorci

nesreče za ljudstvo in državo. JNSarji lahko iz nedeljskega izida spoznajo, kaj jih čaka pri bodočih volitvah v narodno skupščino. Kjer se ne more uveljaviti nasilje in razživeti goljufija, tam zmaga pravičnost in poštenost, tam JNS propade.

KAKOR NA SUHEM, TAKO TUDI NA MORJU.

V Londonu se je vršila pomorska konferenca, katero so pa Japonci razbili s svojim odhodom. Z razbitjem tokratnih londonskih posvetovanj je uničen tudi ključ pomorskih sil, na katerega so bile vezane petere svetovne sile: Velika Britanija, Združene ameriške države, Japonska, Francija in Italija, po pogodbi, katera je bila sklenjena v ameriški prestolnici v Washingtonu leta 1922 in pozneje zopet nekoliko spremenjeno obnovljena v Londonu leta 1927. Zelo dvomljivo je, da bi prišlo do nove pogodbe med še štirimi v Londonu po svojih delegatih zastopanimi državami. Gotovo se čutita Anglija in Združene države z odhodom Japonske ogroženi in bosta za bodočnost vztrajali na tem, da se smeta neomejeno oboroževati na morju. Japonci bodo za bodoče narekovali, kaj in koliko novih bojnih edinic bodo spustili v morje Angleži in Amerikanci iz strahu pred zvito Japonsko.

Meseca decembra 1934 so odpovedali v Londonu Japonci washingtonsko pomorsko pogodbo. In že pri tej odpovedi je bilo jasno, da se bosta zmanjšanje in omejitve oboroževanja na morju ravno tako razblinili v nič, kakor se že je isto zgodilo na suhem.

Japonci so se izmuznili iz omenjene pogodbe z izgovorom, da je zanje danes nemogoče, se držati v Washingtonu sklenjenega ključa v razmerju 5 : 5 : 3 : 1.75 : 1.75 (na prvem mestu sta Anglija in Sev. Amerika, potem sledi Francija in končno Italija in Japonci). Japonska je zahtevala na morju enakopravnost z Angleži ter Amerikanci. Sir John Simon, takratni angleški zunanji minister, je tudi svoj čas gladil Japonce z zagotovitvijo, da imajo tudi oni iste pravice do varnosti, kakor

vsaka druga država, vendar imajo Japonci omejen zemljepisni okoliš; angleška mornarica pa je raztrošena po celem svetu. Enakost Angležev z Japonsko na morju bi pomenila za nje na Daljnem vzhodu — poraz.

Amerikanci se napram Japoncem izgovarjajo, češ, da morajo biti močnejši nego Japonci na morju, ker branijo Združene države Severne Amerike atlantsko obalo in morajo biti budno na straži v ogromnem Tihem oceanu.

Tokratna londonska konferenca je padla v vodo in s tem je pokopana tudi misel, da bi se še dale kedaj pomorske bojne sile omejiti po gotovem ključu.

Velesile se bodo za bodočnost ravno tako z vso naglico in vsemi mogočimi krediti neomejeno in nevezano oboroževale na morju, kakor že to delajo na suhem.

Angleška spodnja zbornica je že sklenila, da se razpiše notrajne posojilo, katero se bode uporabilo za oborožitev na morju.

Revolucionarni upi Moskve. Vodja komunistične obratne internacionale, ki tvori del kominterne, Losovski, je imel pred osrednjim komunističnim odborom ali sovjetskimi parlamentom zunanjepolitični govor. Naglasil je, da vzdržujejo sovjeti na Daljnem vzhodu radi tega močno armado, da bodo lahko lepše sprejeli Japonce kot »ljube goste«. Sovjetska Rusija nima namena, da bi zavojevala japonsko prestolico Tokijo. Zgodilo bi se samo lahko to-le, da bi zasedli Tokijo za slučaj poraza Japonske japonski proletarci. Vse velesile lahko znajo, da pomeni vsaka vojna proti sovjetom vojno v lastni državi. Losovski se je upal v svojih izvajanjih napram drugim državam tako daleč, da je izustil besede: »Mi vemo, proti komu bodo namerili proletarci velesil puške.« Izvajanja Losovskega kažejo dovolj jasno, da se sovjeti niso in se ne bodo odrekli načrtom za svetovno revolucijo, četudi zahtevajo zase nedotakljivost!

Zadnji poskus za sporazum v Nemčiji. Pregarjanje katoličanov, zlasti katoliških duhovnikov in redovnikov v Nemčiji traja naprej. Takozvani devizni procesi, ki jim je predmet obdolžitev, da se pošilja denar ali denarna vrednost iz Nemčije v inozemstvo, se prirejajo s prozornim namenom, da se prikažejo katoliški duhovniki, redovniki in redovnice v nemški javnosti kot sovražniki države. Duhovniki, ki jim je naloga, da sestavijo uradne zapiske o slučajihregarjanja, se spirajo kot državni sovražniki. Tako je bil, kakor smo že v našem listu poročali, zaprt voditelj cerkvenega obveščevalnega urada kanonik dr. Banasch. Ker je ta stvarna in uradna poročila predal, kakor je bila njegova dolžnost, berlinskemu nunciju kot zastopniku vrhovnega poglavarja katoliške cerkve, ga dolžijo državnega izdajstva, češ, da je ta poročila izdal zastopniku tuje vlasti. Vse zahteve nemških škofov in papeževega nuncija, da bi dr. Banascha izpustili, so bile kakor bob ob steno. Narodni socializem se tudi z vso silo zaletava v katoliška mladinska in delavska društva, ker hoče sam okupirati in po svoje vzgajati vso nemško mladino. Zlasti so narodno-socialističnim mogotcem trn v peti nekdanj tako cvetoče centrale katoliških mladinskih organizacij v Düsseldorfu in Kölnu. Radi teh neprestanih, dnevno se ponavljajočih krivic je nezadovoljstvo katoličanov priklopelo do vrhunca. Nemški škofje so po-

stavljeni pred težko izbiro: ali pustiti, da prenapeti lok kmalu sam počí, kar bi pomenilo popolni prelom med državo in cerkvijo, ali pa storiti zadnji poskus, da se ustvari vsaj delni sporazum ter omogoči nekako sožitje. Na posredovanje znanega ministra dr. Goebbelsa so se katoliški škofje, ki so se nedavno zbrali na skupno konferenco v Fuldi, na grobu sv. Bonifacija, apostola Nemčije, odločili za drugo pot, za poskus sporazuma z narodno-socialistično vlado. Ker hujskaški voditelj Hitlerjeve mladine ne morejo trpeti navedenih izvrstno organiziranih in odlično delujočih central katoliških mladinskih organizacij v Düsseldorfu in Kölnu, je bil sprejet predlog, naj se ti centrali opustita, zato pa naj župnijska in krajevna mladinska in delavska društva nemoteno obstojajo in delajo naprej. Katoličani ponujajo po svojih škofih poslednjikrat svojo roko nasprotnikom v pomirjenju. Dalje ne morejo iti v svoji popustljivosti. Ako se ta poslednji predlog ne sprejme, je popolni prelom med državo in cerkvijo nezogiben.

Apostol krščanskega tiska. Takšen apostol je bil Pavel Perazzo, železniški uradnik v Turinu, ki je umrl leta 1911 v slovesu svetosti. Poln ljubezni do bližnjega, je porabil ves svoj prosti čas za dela krščanskega usmiljenja, zlasti za širjenje katoliškega tiska. Leta 1874 je ustanovil majhen list, ki je rasel po vsebini in številu naročnikov ter se razvil v velikega borca za idejo in prakso Katoliške akcije. V Turinu so se začela potrebna dela, da se prouči življenje tega vnetega apostola katoliškega tiska, da bi bil proglašen za blaženega.

Abesinci molijo in se postijo. Abesinski Abuna, vrhovni pogiavar koptske kršč. cerkve, je po poročilu angleških listov iz Addis Abebe v nedeljski pridigi v svoji stolni cerkvi sv. Mihaela odredil zadnji teden pred ofenzivo kot teden molitve in posta. Namen: prošnja Bogu, naj bi abesinski vojski pomagal pri njeni bližajoči se odločilni ofenzivi. V tem tednu je bila prepovedana vsaka svečanost in vsaka slovesna prireditve. Do poldne ni smel nikdo zavžiti ne jela ne pila. Popoldne je bila dovoljena hrana iz žita in žitnih izdelkov, piti se je smela samo voda. Strogo prepovedana sta bila alkohol in meso. Kdor bi se bil pregrešil zoper te predpise, njega bi zadele stroge cerkvene kazni, ki se tudi razširijo na celo družino kršitelja. Tako se je vse abesinsko ljudstvo pripravilo na odločilne boje svojih vojakov. Ob enem so poslali največjo relikvijo (svetinja) Abesincev, namreč skrinjo zaveze, ki je po veri Abesincev bila prenešana v Abesinijo iz Salomonovega templja, na fronto, da bi spodbudili in okrepili zaupanje in hrabrost vojakov.

Zakoni v sovjetiji. Boljševiki v Rusiji so zakon popolnoma razkristjanili, proglašujoč ga kot povse svobodno zvezo med možem in ženo, temeljujočo na svobodni pogodbi. Kakor se ta pogodba svobodno sklene, tako se tudi lahko povse svobodno loči. Odločuje pri tem samo volja enega »pogodbenika« in zakonska zveza je raztrgana. In zakonske zveze se čedalje bolj razdirajo. »Izvestija«, službeno glasilo moskovskih boljševikov, se pritožuje, da je leta 1934 prišlo v Rusiji na 100 sklenjenih zakonov 37 razporok. Le-

100 sklenjenih zakonov 37 razporok. Le-